

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ

Է. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«16» 04 2019թ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 18

Ձեռնարկողը՝

«Շողագա» ՍՊԸ

Գեղարքունիքի մարզ, գ. Ձորագյուղ

Գործունեությունը՝

**Ձորագյուղի /Ծակքարի/ պեռլիտային ավազի հանքավայրի
2-րդ փեղամասի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա
ազդեցության գնահատման հաշվեվորություն**

Գեղարքունիքի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի ժ/պ՝

Ա. Դոնոյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐԻ ԿՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 18

«16» 04 2019թ.

Գեղարքունիքի մարզի Ձորագյուղի (Ծակքարի) պեռլիտային ավազի հանքավայրի 2-րդ տեղամասի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Պատվիրատու՝	«Շողագա» ՍՊԸ
Ներկայացված նյութեր՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն և կից փաստաթղթեր
Գործունեության կատեգորիա՝	«Ա»
Տեղադրման վայրը՝	Գեղարքունիքի մարզ, Ձորագյուղ համայնք

Ձորագյուղի պեռլիտային ավազների հանքավայրը գտնվում է Գեղարքունիքի մարզի Ձորագյուղ համայնքում:

Գեղարքունիքի մարզի Ձորագյուղի (Ծակքարի) պեռլիտային ավազի հանքավայրի մշակման համար ընտրված տեղամասի սահմաններում՝ 1.72հա, /նախկինում հատկացված 2.5հա-ի փոխարեն/, օգտակար հանածոյի հաշվեկշռային պաշարները կազմում են 280700մ³ ծավալ: Հանքավայրի տեղամասը շահագործվում է 1996թ-ից:

Պաշարները հաստատված են ՀԽՍՄ Երկրաբանական վարչության ՊՏՀ-ի 1976թ-ի նոյեմբերի 3-ի թիվ 232 արձանագրությամբ:

Հանքավայրի օգտակար հանածոն դիտարկվել է որպես ծակոտկեն լցանյութ, համաձայն 9757-73 "Заполнители пористые неорганические для легких бетонов. Классификация и общие технические требования" ГОСТ-ի պահանջների:

Ելնելով հանքավայրի տեղադիրքից, հանքամարմնի տեղադրման պարամետրերից և մակաբացման ապարների ոչ մեծ ծավալներից, հանքավայրի մշակումը նախատեսվում է բաց լեռնային աշխատանքներով:

Նախագծվող բացահանքը վերջնական դիրքում ունի հետևյալ պարամետրերը՝

- Ամենամեծ երկարությունը – 215մ,
- Ամենամեծ լայնությունը – 150մ,
- Մակաբացման ապարների միջին հզորությունը – 0.54մ,
- Օգտակար հանածոյի ամենամեծ հզորությունը – 31.3մ,
- Օգտակար հանածոյի հաշվեկշռային պաշարների քանակը – 280.7հազ.մ³,

- Օգտակար հանածոյի արդյունահանվող պաշարների քանակը – 243.62 հազ.մ³,
- Մակաբացման ապարների քանակը – 3270 մ³:

Հանքավայրի մշակման ընթացքում առաջանում են կորուստներ, որոնք մնում են բացահանքի կողերում՝ 37080 մ³ կամ 13.21%:

Հանքավայրի բացումը կիրականացվի 1994.0 մ բարձրություն ունեցող հորիզոնից: Հանքավայրի հարավային մասից նախատեսվում է 290 մ երկարությամբ 8 մ լայնությամբ ավտոճանապարհի կառուցում, դեպի բացահանքի բացման առաջին հորիզոն՝ 1994.0 մ բարձրության հորիզոն, որն աստիճանաբար փոփոխելով թեքությունը կհասնի 1969.0 մ բարձրության հորիզոնին: Որից հետո հանքավայրի մուտքը կիրականացվի հանքավայրի խորացմամբ մինչև 1964.0 մ և 1959.0 մ բարձրությամբ հորիզոններ:

Հանքավայրի մշակումը նախատեսվում է կատարել առանց հորատապայթեցման աշխատանքների, համատարած վերևից ներքև հանվող շերտերով՝ մշակման համակարգով:

Ընդունված համակարգի տարրերն են.

- աշխատանքային հանքաստիճանի բարձրությունն ընդունված է 5 մ,
- հանքաստիճանի թեքության անկյունը՝ 55°,
- հանքակողերի թեքության անկյունը՝ 45°,
- անվտանգության առափնների /բերմա/ լայնությունը՝ 2 մ:
- աշխատանքային հրապարակի ամենափոքր լայնությունը՝ 30 մ:

Բացահանքում արդյունահանումը կատարվելու է էքսկավատոր-ավտոինքնաթափ-բուլդոզեր լեռնային համալիրի միջոցով: Փխրեցված ապարների տեղափոխումը դեպի ՋՏԿ կատարվելու է TO-28 բարձիչի միջոցով:

Բացահանքից պեմզային ավազի տեղափոխումը, մինչև գոյություն ունեցող ջարդող տեսակավորող կայանք, որը տեղադրված է բացահանքի սահմաններում՝ բացահանքի արևելյան՝ նախկինում արդյունահանված հատվածում, 0.5 կմ հեռավորության վրա նախատեսվում է իրականացնել KPA3-256B ավտոինքնաթափերով:

Բացահանքի մակաբացման ապարներն են ժամանակակից պրոյուվիալ-դեյուվիալ նստվածքները՝ հողաբուսական ու պեոլիտի և այլ էֆֆուզիվ ապարների կտորներ: Այդ ապարների միջին հզորությունը բացահանքում կազմում է 0.54 մ:

Հանքավայրի շահագործման սկզբնական շրջանում մակաբացման ապարները ավտոինքնաթափով կտեղափոխվեն և կտեղադրվեն բացահանքի հարավային մասում, նրա սահմաններից դուրս գոյություն ունեցող նախկին լցակույտի տարածքի վրա: Շահագործման 13-րդ տարվանից սկսած N1 լցակույտում եղած մակաբացման ապարների 2815 մ³ ծավալը աստիճանաբար կտեղափոխվի և կլցվի արդեն արդյունահանված տարածքի՝ 1979.0 մ – 1969.0 մ բարձրության հորիզոնների վրա, 0.3 մ բարձրությամբ և կհարթեցվի, ստեղծելով ներքին լցակույտառաջացում:

Շահագործման ավարտից հետո նախատեսվում է խախտված հողերի վերականգնում, որի ժամանակ լցակույտում մնացած մակաբացման ապարների մնացած մասը՝ 455 մ³ ծավալը կտեղափոխվի 1959 մ բարձրության հորիզոն, 1520 մ² մակերեսի վրա և կհարթեցվի:

Մակաբացման ապարների հաշվարկային ընդհանուր ծավալը կազմում է 3270 մ³, լցակույտի ընդհանուր ծավալը կկազմի՝ 3930 մ³: Նախատեսված է բուլդոզերային լցակույտառաջացում:

Մշակված տարածության լեռնատեխնիկական վերականգնման ընդհանուր մակերեսը կազմում է 1.25 հա:

Տրամադրվող պաշարները կարդյունահանվեն 26 տարում:

Օգտակար հանածոյի տարեկան արտադրողականությունը, շահագործման տարվանից սկսած հաստատուն է և ընդունված է 9370 մ³:

Բացահանքի մատակարարումը տեխնիկական ջրով կատարվելու է բարձման աշխատանքների ժամանակ փոշենստեցման, աշխատանքային հրապարակների, ճանապարհների և լցակույտերի ջրման նպատակով: Ջուրը բերվելու է KO-002 մակնիշի ջրցան-վացող մեքենայով: Խմելու ջրի մատակարարումը կատարվելու է ԱՊ-ԵԼԵ-1.4 ջրի ցիստեռնով՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Բացահանքում գետնաջրերը բացակայում են: Բացահանքի տարածքը թափվող մթնոլորտային տեղումների հետևանքով առաջացած ջրերը ներծծվում են բնական ճեղքերի միջոցով:

Հանքավայրի մոտակայքում բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ չկան:

Բացահանքի տարածքում ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսական և կենդանական տեսակներ չեն արձանագրվել, հանքավայրի շրջանում պատմության և մշակույթի հուշարձաններ գրանցված չեն:

Ըստ նախագծային փաստաթղթերի նախատեսվում է շրջակա միջավայրի պահպանությանն ուղղված հետևյալ միջոցառումները.

- փոշենստեցման նպատակով փոշեառաջացման օջախների (աշխատանքային հրապարակ, հանքախորշեր, լցակույտեր, մուտքային և դեպի լցակույտեր տանող ավտոճանապարհը և այլն) ինտենսիվ ջրում տարվա չոր և շոգ եղանակներին (օրեկան 2-3 անգամ),

- նավթամթերքների պահեստավորում և պահում արտադրական հրապարակում հատուկ հատկացված տեղում (բացօթյա կամ ծածկի տակ պահեստ), որին տրվում է համապատասխան թեքություն, որն ապահովում է թափված նավթամթերքների հոսքը դեպի այն հավաքող բետոնապատված փոսը,

- օգտագործված յուղերի ու քսայուղերի հավաքում առանձին տարաների մեջ՝ հետագա ուտիլիզացման կամ երկրորդական վերամշակման համար, հնամաշ դետալների ու մասերի հավաքում հատկացված առանձին տեղում և հանձնվում որպես մետաղական ջարդոն,

- մաշված ավտոդողերի հանձնում շահագրգիռ կազմակերպություններին կամ տեղափոխում կենցաղային աղբի հետ մոտակա աղբահավաք կետեր,

- կենցաղային աղբի տեղափոխվում մոտակա աղբահավաք կետեր,

- աշխատող լեռնատրանսպորտային սարքավորումների վրա խլացուցիչների և արտանետվող գազի հոսքի վրա գտիչների տեղադրում՝ թունավոր խառնուրդների չեզոքացման համար,

- բացահանքի արդյունաբերական հրապարակի շրջակայքում հնարավոր չափով կանաչապատում թփուտներով,

- խախտված տարածքների ռեկուլտիվացիա, որի նպատակով շրջակա մրջավայրի պահպանության դրամագլխին նախատեսվում է հատկացնել 1283.8 հազ. դրամ,

- բուսահողի կուտակում արտաքին լցակույտում, դեգրադացիան կանխելու համար՝ լիցքի մակերեսին կկատարվի ճիմ առաջացնող բազմամյա խոտախառնուրդի տնկում,

- ընդերքօգտագործման թափոնների կառավարում,

- մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ՝ յուրաքանչյուր շաբաթը մեկ անգամ հաճախականությամբ,

- լեռնատրանսպորտային սարքավորումների աշխատանքային վիճակի՝ մասնավորապես չեզոքացուցիչ սարքավորումների սարքին վիճակի պարբերական մշտադիտարկումներ՝ տարին մեկ անգամ հաճախականությամբ,

- օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով՝ հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով նախատեսվում են մշտադիտարկումներ արտադրական հրապարակի տարածքում՝ տարեկան մեկ անգամ հաճախականությամբ:

Ջրային ավազանի աղտոտում տեղի չի ունենա, քանի որ տարածքում գրունտային ջրերը բացակայում են, իսկ լեռնային աշխատանքների տեխնոլոգիայով արտահոսքեր չեն նախատեսվում:

Հանքարդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում հնարավոր ազդեցությունը շրջակա միջավայրի բոլոր բաղադրիչների վրա թույլատրելի նորմայի սահմաններում է:

Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Գեղարքունիքի մարզ, Ձորագյուղ համայնքում իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հասարակայնությունը հավանություն են տվել նախագծի իրականացմանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են բնապահպանության նախարարության ստորաբաժանումները: Առկա է «Արտադրական վտանգավոր օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի տեխնիկական անվտանգության» փորձաքննության դրական եզրակացությունը:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Մինչ գործունեության իրականացումն անհրաժեշտ է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանալ համապատասխան համաձայնություններ և թույլտվություններ:

2. Հանքարդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել շրջակա միջավայրի բաղադրիչների մոնիթորինգ, կազմել հետնախագծային վերլուծության ծրագիր, ինչը պետք է հասանելի լինի պետական շահագրգիռ մարմիններին և հասարակայնությանը: Անհրաժեշտության դեպքում նախատեսել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նվազեցմանն ու բացառմանն ուղղված լրացուցիչ միջոցառումներ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շողագա» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Գեղարքունիքի մարզի Ձորագյուղի (Ծակքարի) պեռլիտային ավազի հանքավայրի 2-րդ տեղամասի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Տնօրենի տեղակալ

Մասնագետ՝

Ա. Դոնոյան

Հ. Մեսրոպյան